

Grafik Derecelendirme Ölçeği (Öğretmen Performans? Değerlendirme Ölçeği)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Grafik Derecelendirme Ölçeği (Öğretmen Performans? Değerlendirme Ölçeği)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22420>

Özet

Grafik Derecelendirme Ölçeği (Öğretmen Performans Değerlendirme Ölçeği), 2006 yılında A. Yılmaz tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, eğitim bilimleri alanında, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini ve sınıfındaki genel performanslarını sistematik ve yapılandırılmış bir biçimde değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle idareciler veya denetmenler tarafından kullanılarak, öğretmenlerin güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanları objektif kriterlere dayandırarak belirlemeyi hedefler.

Ölçek, adından da anlaşılacağı gibi, değerlendiricinin belirli performans kriterlerini sürekli bir çizgi veya aralık üzerinde izletmesine olanak tanıyan geleneksel grafik derecelendirme formatını kullanmaktadır. Bu format, nicel veri toplama sürecini standartlaştırarak, eğitim yönetiminde performans geri bildirimlerinin kalitesini artırması ve sürekli mesleki gelişim süreçlerine katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Grafik Derecelendirme Ölçeği, Öğretmen Performans, Performans Değerlendirme, Eğitim Yönetimi, Derecelendirme Ölçeği, Yılmaz (2006).

Yazarlar

A. Yılmaz

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki okullarda görev yapan öğretmenlerin performans düzeylerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Geliştirme çalışması, mevcut öğretmen değerlendirme yöntemlerinin subjektif hatalarını azaltması ve daha standart bir değerlendirme süreci oluşturması hedeflenmiştir. Bu bağlamda, ölçek, öğretmenlerin ders hazırlığı, sınıf yönetimi, öğrenciyle etkileşim ve mesleki sorumluluklar gibi temel görev alanlarındaki başarıları ölçmeye odaklanmıştır.

Bu aracın bir diğer önemli amacı, okul yöneticilerine ve eğitim denetçilerine, performans değerlendirme sonuçlarına dayanarak öğretmenlere yapıcı geri bildirim sağlamak ve bireysel gelişim planları oluşturma konusunda somut veriler sunmaktır. Böylece, eğitim kalitesinin yükseltilmesine dolaylı olarak katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Yapı

Grafik Derecelendirme Ölçeği, psikolojide ve eğitim bilimlerinde merkezi bir kavram olan **Öğretmen Performans** yapısının ölçmektedir. Bu yapı, genellikle aşağıdaki gibi alt boyutları içeren çok boyutlu bir yapıdır:

Pedagojik Yeterlilikler (Öğretim yöntemleri ve teknikleri)

Alan Bilgisi ve İçerik Hakimiyeti

Sınıf Yönetimi ve Disiplin

Öğrenci Motivasyonu ve İlişkileri

Mesleki Etik ve Kurumsal Sorumluluklar

Ölçek, derecelendirmenin nüanslarını yakalamak için tasarlanmıştır; değerlendiriciler, her bir maddede tanımlanan davranışın sıklığı, kalitesi veya etkinliği konusunda bir aralık üzerinde ifadeyle yaparak, değerlendirilen performansın derecesini görsel olarak temsil ederler. Bu yapı, öğretmen performansının sadece ikili (başarılı/başarısız) değil, sürekli bir spektrumda değerlendirilmesini sağlar.

Geçerlik

Kaynak metinde ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair nicel sonuçlar belirtilmemiştir. Ancak, bir yüksek lisans tezi olarak geliştirme aşamasında **geçerlik** çalışmalarına büyük önem verilmesi beklenir. Özellikle, performans değerlendirme araçlarında iki ana geçerlik türüne odaklanılır:

Kapsam Geçerliliği (Content Validity): Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen öğretmen performansının tüm kritik alanlarını temsil edip etmediği, uzman (eğitim bilimcileri ve yöneticileri) görüşleri alınarak sağlanabilir.

Yapı Geçerliliği (Construct Validity): Ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü belirlemek için faktör analizi gibi istatistiksel yöntemler kullanılması olmalıdır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik katsayıları kaynak referansta yer almamaktadır. Geliştirme sürecinde tipik olarak hesaplanan **güvenirlik** yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık Güvenirliliği: Maddelerin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu ölçmek için Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanabilir.

Değerlendiriciler Arası Güvenirlik (Inter-rater Reliability): Performans değerlendirme ölçekleri doğası gereği birden fazla kişi (idareci, denetmen) tarafından kullanıldığında, farklı değerlendiricilerin aynı öğretmene benzer puanlar verip vermediğini belirlemek için bu çalışmada kritik öneme sahiptir.

Bu tür psikometrik özelliklerin detaylı raporlanması, ölçeğin akademik çalışmalarda ve pratik uygulamalarda güvenle kullanılabilmesi için temel şarttır.

Faktör Analizi

Ölçek, öğretmen performansının farklı boyutlarını ölçtüğü için, geliştirme çalışmasında yapı geçerliliğini desteklemek amacıyla **Faktör Analizi** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçekteki maddelerin hangi temel performans faktörleri altında toplandığını belirlemektir. Bu süreç, ölçeğin alt boyutlarını (örneğin, Pedagogik Beceriler faktörü veya Sınıf Yönetimi faktörü) ortaya çıkarılmasını sağlamıştır.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin teorik olarak varsayılan çok boyutlu yapıyı desteklemeli ve her bir faktörün yeterli sayıda madde ile temsil edildiğini göstermelidir. Bu analiz, ölçeğin **Öğretmen Performans** yapısının ölçülmesinde yapısal tutarlılığını sağlamlaştırmıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Grafik Derecelendirme Ölçeği (Graphic Rating Scale)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler (Değerlendirilenler), Okul Yöneticileri/Denetçileri (Değerlendirenler)

Age Group: Yetişkin

Population Details: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan öğretmenler.

Test Methodology: Gözlem ve Derecelendirme Temelli Değerlendirme.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Bilimleri, Yeterlilik, Mesleki Gelişim, Performans Yönetimi, Ankara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Çalışman yapıldığı kurum)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2006

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir tez çalışması olarak kamuya açık kaynaklarda yer almaktadır. Akademik ve bilimsel amaçlar için kullanımı genellikle serbesttir, ancak ticari veya geniş ölçekli kurumsal uygulamalar için yazar A. Yılmaz'dan veya Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nden resmi izin alınması tavsiye edilir.

Kaynaklar

Yılmaz, A. (2006). *Öğretmenlerin performansın değerlendirilmede kullanılabilecek grafik derecelendirme ölçeğinin geliştirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bu teze YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: grafik-derecelendirme-olcegi-ogretmen-performansi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Grafik Derecelendirme Ölçeği Maddeleri (Öğretmen Performans Değerlendirme Ölçeği)

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak metinde yer almamaktadır. Maddelere erişim ve ölçek formatının detayları için yazarın 2006 tarihli yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.